

FORSLAG TIL FINANSREGLEMENT 2022

HAUGALAND BRANN OG REDNING IKS

REGLEMENT FOR FINANSFORVALTNING

**Haugaland Brann og Redning Iks skal til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet
for å dekke løpende forpliktelse.**

Innhold

INNLEDNING.....	2
1. Hensikten med reglementet.....	3
2. Finansreglement for Haugaland Brann og Redning IKS.....	3
3. Formål og målsetning med selskapets finansforvaltning.....	3
4. Rammer for reglementet.....	3
5. Fullmakter	4
6. Rutiner for finansforvaltningen.....	4
7. Kvalitetssikring av reglementet og oppfølging.....	4
8. Gyldighet.....	5
9. Rapportering til styret	5
10. Vurdering av kredittverdighet.....	6
11. Risikotyper	6
12. Risikospredning ved plassering av midler.....	7
13. Vektet risiko som gjelder plassering av midler.....	7
14. Plassering av ledig likviditet	8
15. Kredittrisiko på renteplasseringer	8
16. Avkastningsreferanse	9
17. Låneopptak	9
18. Tidshorisont	9
19. Etske retningslinjer	9
20. Håndtering av avvik.....	10
21. Kontrollrutine for finansforvaltning.....	10

INNLEDNING

Finansreglementet skal ivareta grunnprinsippet i kommunelovens formålsbestemmelse om å legge forholdene til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard og for en rasjonell og effektiv forvaltning av eierkommunenes fellesinteresser.

Det er styret som fastsette regler for finans- og gjeldsforvaltningen, finansreglement.

Kommunelovens setter tre krav. **Det første er det** generelle forbudet mot å ta vesentlig finansiell risiko under hensyn til at selskapet skal ha midler til å dekke sine løpende betalingsforpliktelser ved forfall, samt sikre en stor grad av forutsigbarhet mht selskapets finansielle stilling. Det skal baseres på Haugaland brann og rednings IKS egen kunnskap om finans.

Det andre er å oppnå tilfredsstillende avkastning. **Det tredje** er plikten til å utarbeide et finansreglement.

Disse rammene legger til rette for at forvaltningen kan skje på en hensiktsmessig måte ut fra lokale behov under forutsetning av at dette gjøres forsvarlig. Plikten til å utarbeide et finansreglement plasserer også ansvaret for forvaltningen tydelig hos styret selv. I dette ligger det blant annet at styret må ta stilling til hva som vil være en tilfredsstillende avkastning uten at man tar på seg vesentlig risiko, og et ansvar for å følge opp forvaltningen av finansielle midler og gjeld. Disse generelle kravene er viktige for å kunne bygge opp under at selskapet har et bevisst forhold til risiko og eierskap til egen finans- gjeldsforvaltning. Slike generelle krav til forvaltningen er for øvrig på linje med andre regler på økonomiområdet, hvor det også er lagt til grunn at det må gjøres lokale vurderinger av risiko og forsvarlighet.

Reglene om finans- og gjeldsforvaltning, herunder hva finansreglementet skal omfatte, avgrenses til det som gjelder forvaltningen av langsiktige og kortsiktige finansielle midler/likviditet og gjeld. Lånte midler skal over tid gi lavest mulig totalkostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.

Forbudet mot å inngå avtaler som innebærer vesentlig finansiell risiko gjelder i prinsippet også låneavtaler. Almennelige låneavtaler har ikke finansielle egenskaper som tilsier at de i seg selv utgjør vesentlig finansiell risiko. Selv om låneavtalene i seg selv normalt ikke vil utgjøre vesentlig finansiell risiko, kan vesentlig finansiell risiko imidlertid oppstå på porteføljebasis dersom det er store låneforfall innenfor en kort periode. Etter kommuneloven skal selskapet innrette sin økonomiforvaltning slik at Haugaland brann og redning IKS kan dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall, herunder betalingsforpliktelser som oppstår ved at lån uten avdrag forfaller og må refinansieres.

1. Hensikten med reglementet

Hensikten med reglementet er å sette rammer og gi retningslinjer for hvordan forvalte selskapets finansportefølje. Dette skjer gjennom å definere det risikonivået som er akseptabelt for plasseringer og låneopptak.

2. Finansreglement for Haugaland Brann og Redning IKS

Styret gir jfr. kommuneloven § 14 regler for selskapets finansforvaltning herunder:

- ✚ Plassering og forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsmål
- ✚ Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrig finansieringsavtaler
- ✚ Plassering og forvaltning av langsiktig finansiell aktiva

3. Formål og målsetning med selskapets finansforvaltning

- ✚ Selskapet skal til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet for å dekke løpende forpliktelser
- ✚ Forvalte selskapet midler på en betryggende måte for å unngå vesentlig finansiell risiko
- ✚ Ledig likviditet skal forvaltes slik at selskapet oppnår konkurransedyktig avkastning, samtidig som risiko knyttet til dette skal være definert og begrenset
- ✚ Ha et bevisst forhold til samsvar mellom løpetid på finansiering og investering
- ✚ Søke å oppnå lavest mulig finansieringskostnad til akseptabel risiko
- ✚ **Oppnå minimum 2,5 % gjennomsnittlig meravkastning sett i forhold til 3 måneders NIBOR-rente.**

4. Rammer for reglementet

Styret skal ved fastsettelsen av reglementet vektlegge hensynet til en forsvarlig økonomiforvaltning og hensynet til at selskapet skal dekke sine løpende betalingsforpliktelser. Videre skal styret ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen – blant annet om hva som skal regnes som **langsiktig finansielle aktiva**.

Brannsjefen har en selvstendig plikt til å utrede og legge fram saker for styret som er av prinsipiell art. Styret skal fortløpende vurdere om de forskjellige rammene og avgrensningene i reglementet er egnet, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen blir utført forsvarlig i forhold til risikoen selskapet er eksponert for. Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i selskapets finansforvaltning. Plassering av midler i verdipapirer skal skje etter etiske kriterier.

Bidrag fra samlet finansforvaltning skal i minst mulig grad være utslagsgivende for selskapets tjenesteproduksjon for øvrig. Hbr IKS målsetning er å forvalte sine finansielle midler på en best mulig måte. Dette gjøres ved at det til enhver tid tas tilstrekkelig hensyn til midlenes investeringshorisont og ønsket risikoprofil, samt mulighetene for å oppnå en tilfredsstillende avkastning og lavest mulig finansieringskostnad. Dette forutsetter realistiske budsjettanslag gjennom ordinær budsjettprosess.

5. Fullmakter

Det tilligger brannsjefen å inngå avtaler i overensstemmende med dette reglementet. Herunder nevnes:

- Å gjennomføre opptak av lån ihht selskapsavtalen.
- Å gjennomføre refinansiering av eksisterende lån.
- Å godkjenne rentebetingelser på forfalte lån.
- Å sørge for den løpende forvaltningen av selskapets likvide midler (kjøp og salg av verdipapirer/verdipapirfond samt foreta plasseringer på særvilkår).
- Å inngå avtale om ekstern bistand til styrking av selskapets finanskompetanse (finansiell rådgivning og/eller avtaler om forvaltning av deler av selskapets likvide midler og gjeldsportefølje – såkalt aktiv forvaltning).
- Å inngå avtaler om bruk av rentebytteavtaler (Swap).
- Å utarbeide nødvendig fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med selskapets overordnede økonomibestemmelser.

6. Rutiner for finansforvaltningen

Haugaland brann og redning IKS skal ha administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og forskrifter, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. **Det skal herunder etableres rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.**

Figuren viser viktige avveininger i arbeidet med rammer for finansforvaltningen.

7. Kvalitetssikring av reglementet og oppfølging

Kvalitetssikringen av reglementet er nevnt i forskriften § 7:

En uavhengig instans med tilstrekkelig kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning skal vurdere om finansreglementet legger opp til en forvaltning som er i samsvar **med kommuneloven § 14-1 tredje ledd og som oppfyller kravene § 14-13 første ledd første punktum og forskriften § 6**. Vurderingen skal foreligge før finansreglementet vedtas av styret. En slik instans skal vurdere rutinene for finans- og gjeldsforvaltningen.

Denne vurderingen gjøres fortrinnsvis av selskapets revisor – i skrivende stund KPMG.

For at selskapet kan drive en forsvarlig finans- og gjeldsforvaltning innenfor lovens og finansreglementets rammer, er det en underliggende forutsetning at selskapet har den kunnskapen om finans- og gjeldsforvaltning som er nødvendig. Dette gjelder også når selskapet kjøper finans- og gjeldsforvaltningstjenester fra andre. Dette innebærer blant annet at det må være samsvar mellom finansreglementet og selskapets egen kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning, slik at forvaltningen innrettes på en betryggende måte. Behovet for kompetanse om finans- og gjeldsforvaltning vil øke med kompleksiteten i forvaltningen. Finansreglementet må således utformes i lys av Haugaland brann og redning IKS kompetanse til å vurdere og håndtere finansiell risiko, også når det kjøpes finansforvaltningstjenester fra andre.

8. Gyldighet

Reglementet gjelder for Haugaland brann og redning IKS og etter kommunelovens kapittel 9 (§§ 9-1 til 9-18) og interkommunalt samarbeid etter kommunelovens § 17-1. **Reglementet gjelder fra vedtaksdato til nytt vedtak blir fattet av styret.**

9. Rapportering til styret

Brannsjefen skal minst to ganger i året legge fram rapporter for styret som viser status for finansforvaltningen. I tillegg skal det etter årets utgang legges fram en rapport for styret som viser status og utvikling gjennom året. I praksis vil det si rapportering per tertial (januar - april, mai - august og september - desember). Rapporteringen for aktiva og passiva skal inneholde en beskrivelse og vurdering av:

- ✚ Sammensettingen av aktiva (plasseringer) og passiva (gjeld).
- ✚ Markedsverdi – samlet og fordelt på de ulike typer aktiva og passiva.
- ✚ Løpetid på passiva og plasseringer.
- ✚ Vesentlige markedsendringer.
- ✚ Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet.
- ✚ Endringer i risikoeksponering.
- ✚ Markedsrenter og egne rentebetingelser.

10. Vurdering av kredittverdighet

I finansreglement benyttes ordet kredittrating. Ratingen gjøres av forskjellige selskaper som for eksempel *Standard & Poors* eller *Moody's*. Kredittratingen av selskaper foregår ved å plassere disse i forskjellige kredittkategorier, med AAA som best og C eller D som dårligst. Karakteren AAA gis bare til foretak med solid økonomi og særdeles god evne til å imøtekomme aktuelle betalingsforpliktelser. AAA rating er derfor et kvalitetsstempel som gir et godt forhandlingsgrunnlag ved inngåelse av avtaler med så vel kunder som leverandører. Se tabell:

Moody's	Standard & Poor's	Kredittverdighet
Aaa	AAA	Høyeste kredittverdighet. Kredittrisikoen er tilnærmet null.
Aa1 Aa2 Aa3	AA+ AA AA-	God kredittverdighet. Trygg investering, lav risiko for fiasko.
A1 A2 A3	A+ A A-	Kredittverdig. Trygg investering, med mindre det forekommer uforutsette hendelser i økonomien eller bransjen.
Baa1 Baa2 Baa3	BBB+ BBB BBB-	Kreditt mot sikkerhet. Middels trygg investering. Ofte ved forringelse i økonomien vil det her kunne oppstå problemer.
Ba1 Ba2 Ba3	BB+ BB BB-	Kreditt frarådes. Spekulativ investering. Ofte ved forverret situasjon, gjerne problemer med å forutse fremtidig situasjon.
B1 B2 B3	B+ B B-	Spekulativ investering. Forverret situasjon er ventet.
Caa Ca C	CCC CC C	Høy sannsynlighet for konkurs eller annen driftsstans.
	D	Konkurs eller varig betalingsudyktighet mest sannsynlig

11. Risikotyper

Haugaland brann og redning IKS skal ha en lav til moderat risikoprofil med søkelys på å redusere eventuelle negative påvirkninger fra finansmarkedets endringer på selskapets finansielle stilling (ref. pk.t 13). Finansielle plasseringer skal spres på flere typer finansinstrumenter og det skal ikke tas valutarisiko utover plasseringer i utenlandske rente-, kreditt- og aksjefond. Markeds plasseringer skal være av en slik art at midlene kan innløses på kort varsel for å sikre tilstrekkelig ledig kapital til å dekke løpende betalinger av drift og investeringer. Definisjon av ulike typer av finansiell risiko:

Kredittisiko	Kredittisiko representerer faren for at motparten i en kontrakt, for eksempel en låntaker eller motparten i en derivatkontrakt, ikke innfrir sine forpliktelser. Eksempelvis at motpart i en låneavtale eller en selger av en obligasjon ikke betaler tilbake hele eller deler av lånet (inkludert rentene).
Markedsrisiko	Markedsrisiko er risikoen for tap eller økte kostnader som følge av endringer i markedspriser (kurssvingninger) i de verdipapirmarkedene selskapet er eksponert.
Renterisiko	Renterisiko representerer risikoen for at verdien på plasseringer i rentebærende verdipapirer endrer seg når renten endrer seg. Går renten opp, går verdien av plasseringer i rentebærende verdipapirer ned (og motsatt). Det er også renterisiko knyttet til selskapets innlån. Endringer i markedsrenten påvirker rentekostnader, og for eksempel også innløsningsverdi på opptatte fastrentelån.

Likviditetsrisiko	Likviditetsrisiko er faren for at plasseringer ikke kan gjøres disponible for selskapet på kort tid, uten at det oppstår vesentlige prisfall på plasseringene i forbindelse med realisasjon.
Valutarisiko	Valutarisiko representerer risikoen for tap på plasseringer og lån på grunn av kurssvingninger i valutamarkedet.
Systematisk risiko i aksjemarkedet (generell markedsrisiko)	Systematisk risiko er forbundet med sannsynligheten for at det aktuelle aksjemarkedet vil stige eller falle - både på kort og lang sikt.

12. Risikospredning ved plassering av midler

For å oppnå lav til moderat finansiell risiko på plassering av midler skal det foretas risikospredning. Risikospredning oppnås ved fordeling av midlene på ulike verdipapirer innenfor flere aktiva klasser (eksempelvis aksjer, obligasjoner, sertifikater, bankinnskudd), debitorgrupper (eksempelvis ulike typer/bransjer av aksjeutstedere eller obligasjonsutstedere) og utstedere (ulike selskaper/ avtalemotparter). Det må ligge til grunn at verdipapirer som er satt sammen av ulike finansielle instrumenter klassifiseres ut fra det elementet som er drivende for risikoen knyttet til verdipapirer. Eksempelvis at en aksje indekstert obligasjon klassifiseres i forvaltningsporteføljen som en aksje. Haugaland brann og redning IKS skal ikke selv valutasikre de plasseringer som gjøres i direkte utenlandske verdipapirer eller utenlandske aksjefond.

13. Vektet risiko som gjelder plassering av midler

Haugaland brann og redning IKS skal ved plassering av midler i finansmarkedet ha en vektet risiko på **maksimalt 3,0** på en **skala fra 1 til 7** hvor 1 er laveste mulige risiko og 7 er høyeste mulige risiko. En vektet risiko på maksimalt 3,0 vil være i **henhold til punkt 11 ovenfor**, hvor selskapet skal ha en lav til moderat risikoprofil. Med vektet risiko menes en gjennomsnittlig risiko basert på hvor mye som er plassert i de forskjellige risikonivåene. Tallet for risiko beregnes ut fra fondets gjennomsnittlige standardavvik i året oppgitt fra selskapet Morningstar og fra selskapenes egne risikovurderinger av fondene.

14. Plassering av ledig likviditet

Det kan gjøres plasseringer i:		Begrensninger		
		Beløp	Maksimal andel	Andre begrensninger
A	Obligasjoner/ sertifikater utstedt/ garantert av den norske stat	Ingen		Papirene skal være i tråd med lov om statsforetak av 30.08.1991 eller lov om aksjeselskaper av 04.06.1976 jfr §§ 18-3 og 18-5.
B	Obligasjoner/ sertifikater utstedt/garantert av norske kommuner eller fylkeskommuner	Ingen		
C	Bankinnskudd/ obligasjoner/ sertifikater utstedt av norske banker	100 mill kr pr selskap	Maksimalt 2 % av forvaltningskapitalen i vedkommende bank	En soliditet/egenkapital på minst 8 % og tap på utlån mindre enn 2,5 % av brutto lån. Tidsbinding for uttak av bankinnskudd kan ikke overskride 6 måneder.
D	Norske obligasjoner med fortrinnsrett		10 % av porteføljen	Forvaltningskapital på minst 5 mrd kr, en soliditet/ egenkapital på minst 8 %, samt tap på utlån mindre enn 1 % av brutto utlån.
E	Pengemarkedsfond/ obligasjonsfond		Maksimalt 10 % av det enkelte fonds totale størrelse	
F	Norske/ utenlandske aksjefond samt norske aksjeindekserte obligasjonslån	Inntil 25 % av overskuddslikviditeten/ likviditetsreserven kan plasseres i norske og/eller utenlandske aksjefond		

15. Kredittrisiko på renteplasseringer

Rentebærende investeringer skal plasseres i verdipapirer eller verdipapirfond med bedre eller lik gjennomsnittlig kredittrating som beskrevet i tabellen nedenfor (i prosent av hele porteføljen). Det vises her til punkt 10 ovenfor for beskrivelse av kredittrating.

Kredittrisiko skal være utført av anerkjent selskap	Rammer i % av hele porteføljen
1 Beste kredittrisiko (rat. AAA til A-)	Inntil 100 %
2 Moderat kredittrisiko (rat. BBB+ til BBB-)	Inntil 80 %
3 Høyere kredittrisiko (rat. (BB+ til CCC)	Inntil 20 %

Beste kredittrisiko:

Lån med kredittrating lik eller bedre enn A- som stats- og statsgaranterte, fylkeskommuner/kommuner og større finansinstitusjoner.

Moderat kredittrisiko:

Kvalitetsslån med kredittrating lik eller bedre enn BBB-. Finansinstitusjoner bør ha en egenkapital på minimum NOK 250 millioner. Unntak er hovedbankforbindelsen.

Høyere kredittrisiko:

Lån med høyere kredittrisiko og kredittrating lik eller bedre enn CCC.

I de tilfeller der det ikke foreligger offisiell rating er kravet at forvaltningsselskapet selv vurderer kredittkvaliteten til rentepapiret eller utsteder, slik at sikkerheten tilfredsstillende kravene under dette punkt.

16. Avkastningsreferanse

For å kunne sammenligne selskapets finansplasseringer mot referanser i markedet skal det benyttes kjente avkastningsreferanser som nevnt nedenfor. Hvilke som benyttes avhenger av hvor våre plasseringer er gjort og i hvilket omfang. Følgende kjente avkastningsreferanser skal normalt benyttes:

Pengemarked	ST1X	Statssertifikatindeks m/rentebinding 0,25 år
Pengemarked	ST3X	Statssertifikatindeks m/rentebinding 1 år
Obligasjonsmarked	ST4X	Statsobligasjonsindeks m/rentebinding 3 år
Norske fond	OSEFX	Oslo Børs fondsindeks
Norske aksjer	OSEBX	Aksjeindeks for Oslo Børs
Nordiske aksjefond	VINX Benchmark	Aksjeindeks for Norden
Utenlandske aksjefond	MSCI World Index	Verdensindeks
Utenlandske aksjefond	MSCI Emerging Market Index	Verdensindeks

17. Låneopptak

Selskapet kan oppta lån for å finansiere investeringer i bygninger, anlegg og varige driftsmidler til eget bruk og for å konvertere eldre lånegjeld. Det kan etter loven også ta opp likviditetsslån eller inngå avtale om likviditetstrekkrettighet. Det kan ikke tas opp lån for den delen av anskaffelseskost som tilsvarer rett til kompensasjon for merverdiavgift etter Lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. jfr IKS loven § 22. Kommunene er utad pro rata ansvarlige for de lån selskapet opptar jfr. § 2-2. Selskapet skal så snart urevidert regnskap for foregående regnskapsår foreligger oversende oppteignelse over deltakerkommunenes andel av selskapets forpliktelser. For nærmere bestemmelser om selskapets adgang til å ta opp lån, kfr. IKS-lovens § 21 og § 22.

18. Tidshorisont

Haugaland Brann og Redning IKS har ikke midler som regnes for å være langsiktige finansielle midler som skal forvaltes med lang tidshorisont.

19. Etske retningslinjer

Haugaland Brann og Redning IKS skal påse at investeringene er i overenstemmelse med de grunnleggende kravene til menneskerettigheter, arbeid, miljø og antikorrupsjon som FN har fastsatt gjennom FNs Global Compact sine 10 prinsipper¹

Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen. Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at selskapet gjennom sine investeringer medvirker til:

- grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn.
- alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer.

20. Håndtering av avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finans- og gjeldsforvaltning og finansreglementets rammer, skal dette lukkes så snart som mulig og senest innen utgangen av neste måned. Avviket slik det har fremstått og eventuelle økonomiske konsekvenser av avvik, skal rapporteres til styret ved neste ordinære finansrapportering sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

21. Kontrollrutine for finansforvaltning

Det skal føres løpende kontroll med selskapets finansforvaltning.

Dette gjøres ved:

- ✚ At det ved inngåelser av finansielle avtaler knyttet til plasseringer og låneopptak skal disse være gjenstand for en forsvarlig og betryggende saksutredning før avtaler inngås. Dette for å kontrollere at finansreglementet blir fulgt og for å avklare om den finansielle risikoen er vesentlig.
- ✚ Jevnlig føring av utvikling i selskapets finansplasseringer i tabeller og grafiske oversikter.
- ✚ Jevnlige samtaler og møter med aktuelle forvaltere av både aktiva (våre finansplasseringer) og passiva (vår låneportefølje).
- ✚ Utarbeidelse av månedlig oversikt over selskapets samlede likviditetsbeholdning (plasseringer i både bank og plasseringer i finansmarkedet).
- ✚ Utarbeidelse av finansiell tertialrapport til styret med ovennevnte oversikter og kommentarer til spesielle hendelser i perioden.
- ✚ Sørge for at uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning får nødvendige dokumenter til å kunne foreta en evaluering om finansforvaltningen er i samsvar med gjeldende finansreglement.

¹<https://globalcompact.no/un-global-compact-10-prinsipper-for-ansvarlig-naeringsliv/>